

דף לו.

עין משפט א.ב.

חור"מ סימן ת סעיף ג.ד.

עין לעיל דף לה: עין משפט ב.ג.ד.ה.

עין משפט ג.ד.

חור"מ סימן ת סעיף ב.

עין לעיל דף לה. עין משפט ד.

עין משפט ה.

חור"מ סימן תא סעיף א.

א. א. שור תם שנגח וחזר ונגח שור אחר, הרי הניזק הראשון והבעלים כשותפים בו^ע, כגון שור שזה מאתים שנגח לשור שזה מאתים ואין הנבלה יפה כלום הניזק נוטל מאה ובעל השור מאה, חזר ונגח שור אחר שזה מאתים ואין הנבלה יפה כלום האחרון נוטל מאה והניזק שלפניו נוטל חמשים ובעל השור חמשים, חזר ונגח^פ שור שזה מאתים ואין הנבלה יפה כלום הניזק האחרון נוטל מאה והניזק שלפניו נוטל חמשים והניזק הראשון עם הבעלים חולקים בנשאר עשרים וחמשה כל אחד, וכן ע"ד זה חולקים.

דף לו:

עין משפט א.

חור"מ סימן תא סעיף ב.

ב. ב. ניזק שתפס בהמה שהזיקה ע"מ לגבות חצי נזק מגופה הרי נעשה עליה שומר שכר לנזקים^ז, ואם יצאה והזיקה הניזק הראשון

ע. ממשנה בב"ק ל"ו וכו' ש במשנה דהוא כר"ע בגמ' בע"ב, ורמב"ם הלכה י"א שם בפ"ט מנזקי ממון.

וכתבו התוס' בריש פ' ד' וה' דהיינו כשיש בידו להביא עדים לאלתר ולזכות בו, אבל כשאין בידו להביא עדים לאלתר אין הניזק הראשון כשותף, וראשון ראשון נשכר. ואם הקדישו הניזק עד שלא עמד בדין מוקדש, והכי אמרינן בפ' המניח וכ"כ הנ"י בריש פ' ד' וה' בשם הרמ"ה, וה"ה אם מכרו הניזק כדלקמן בס"י ת"ז, וכן אין המזיק יכול לסלק את הניזק במעות אלא נוטל השור עצמו. ש"ך ס"ק א'.

פ. מיירי בלא התרו בו דלא נעשה מועד. סמ"ע ס"ק א'.

צ. שם ברמב"ם הלכה י"ב ונלמד מהסוגיא שם וכמו שכתב רש"י והרי"ף.

שתפס ^ק חייב בנזקיה והבעלים פטורים, כגון שור שוה מאתים תם שהזיק לשור שוה מאתיים והנבלה לא שוה כלום ותפסו הניזק לגבות ממנו, וחזר השור ונגח לשור שוה מאה וארבעים והמיתו הרי האחרון משתלם מגופו שבעים והניזק הראשון שתפסו משתלם מותר נזקו שהוא ל' והבעלים מאה וכן על דרך זה.

הגה: וי"א דאין חילוק בין תפסו או לאו בכל ענין הניזק אינו מפסיד אלא חצי והבעלים חצי ^ר שהניזק הראשון והבעלים שותפים הם.

עין משפט ב. חו"מ סימן תא סעיף א
עין לעיל דף לו. עין משפט ה

עין משפט ג. חו"מ סימן תכ סעיף מא

מא. יש הכאות שיש בהם ביזוי ומעט צער, ואין בהם נזק, וקבעו בהם חכמים דמים קצובים, וכל המכה את חברו הכאה משלם אותו ממון הקצוב וכולם קנסות הן ואותו ממון שקצבו הוא דמי הצער והבושת והריפוי והשבת ^ש בין צריך לרפואה בין לא צריך ותשלום קבוע משלם. הובועט בחבירו ברגלו משלם ה' סלעים. הכהו בארכובתו משלם ג' סלעים. הכהו באגרופ משלם י"ג סלעים. תקע את חברו משלם לו סלע. סטרו על פניו משלם לו חמשים סלעים. סטרו באחורי ידו משלם מאה סלעים ^ת. צרם אוזנו או תלש בשערו או רקק על גופו והגיע בו הרוק משלם מאה סלעים, וסכום זה משלם על כל מעשה ומעשה, כיצד בעט

^ק. ה"ה אם תפסו הניזק האחרון נעשה עליו שומר שכר לניזק הראשון והבעלים וכן ג' וד' כדמוכח בגמ'. ש"ך ס"ק ג'.

^ר. טור בשם ר"י והרא"ש והטעם, כיון דקימ"ל דניזק ובעלים נעשים שותפים בו, ואם כיחש או השביח הוא ברשות שניהם לא נעשה שומר אלא על חלקו, גם אם תפס דעל כל אחד מוטל לשמור חלקו. סמ"ע ס"ק ג'. והש"ך בס"ק ד' הביא גדולי פוסקים כדעת הי"א וכתב דכן נראה עיקר.

^ש. מבב"ק כ"ז ע"ב, והיינו אף דיש הוצאת ממון לריפוי או לשבת מחמת אותה מכה א"צ לשלם לו יותר ממה שקבעו חכמים לאותה מכה. סמ"ע ס"ק נ"ז.

^ת. בטור הוסיף מי שפרע ראש האשה משלם ק' סלעים, ובנ"י הוסיף המלעיג על דברי חכמים לוקה והקורא לא"א פרוצה והדומה לוקה ד' מלקיות דתנן פרע ראש האשה

בחבירו ארבע בעיטות אפי' זו אחר זו משלם עשרים סלעים סטר בפניו
שתי סטירות משלם מאה סלעים.

הגה: אע"ג שאמרו בגמ' דהקורא לחבירו ממזר לוקה ארבעים^א, מ"מ יש
מקומות שאין נוהגים כן והולכים אחר המנהג.

עין משפט ד. חו"מ סימן תכ סעיף מב

מב. כל אלו הסלעים הם מכסף מדינה שאין בו כסף אלא שמינית^ב
שהם שלוש מעין וכל מעה משקל ט"ז שעורות כסף צרוף שהוא
עוטמני אחד.

מג. בד"א במכובד אבל במבוזה ואינו מקפיד בכל אלו הדברים אינו
אלא כפי שיראו הדיינים שראוי ליטול.

הגה: וי"א דאלו הדברים אינם רק משום בושט וצער^א אבל ריפוי ושבת הכל
לפי הענין.

חו"מ סימן פח סעיף א

א. אין המודה במקצת הטענה חייב שבועה עד שיודה לפחות בפרוטה
וגם תהיה כפירה לפחות בשתי מעה כסף^ד שהם משקל שלושים
ושתיים שעורות כסף ושהם ששים וארבע פרוטות^ה. לפיכך אינו חייב

נותן ארבע מאות זוז וכיון שלא מגבין קנסא בבבל לוקה ארבע מלקיות וכל מלקות היא
על ארבעים זוז. סמ"ע ס"ק נ"ט.

א. בקידושין כ"ח ע"א, ועיין ברא"ש כלל ק"א-א'.

ב. עיין בסמ"ע ס"ק ס' מה שהאריך בחישוב הדברים של הסלעים ומאותו שיעור נלמד
לכל זמן ומקום.

ג. כ"כ הטור בשם הרי"ף והרא"ש וה"ה בשם קצת מפרשים ורש"י.

ד. רמב"ם פ"ג מטוען ממשנה שבועות ל"ח ע"ב. וכפירה שתי מעה, מדאמר רב שם בל"ט
ע"ב, ובירושלמי פ"ו הלכה א' נתנו טעם דכתיב כי יתן איש כסף או כלים לשמור,
ואין אתה מוצא מטבע כסף מוזכר בתורה פחות ממעה שהוא גרה, כמו שהתרגום אומר
עשרים גרה, בשקל עשרים מעה, ומה כלים שנים במיעוט רבים אף כסף שנים דהיינו שתי
מעין.

ה. משקל כל מעה כ-0.8 גרם א"כ שתי מעין כ-1.6 גרם כסף נקי, ושיעור הפרוטה שהיא
משקל חצי שעורה של כסף נקי שכתב כאן המחבר מר"ח בשבועות ל"ח ע"ב, והרי"ף

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלהרד שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

עד שיתבענו שתי מעה כסף ופרוטה וכפור בשתי המעין ויודה בפרוטה.
אבל אם אין בהודאה פרוטה או אם אין בכפירה שתי מעין אינו חייב שבועה.

יו"ד סימן שח פעיף א

א. מצות עשה על כל איש ישראל לפדות את בנו שהוא בכור לאמו הישראלית בה' סלעים^ו, שהם שלושים דרהמים כסף מזוקק, שהם כמאה גרם כסף נקי לא מעובד.

יו"ד סימן רצד פעיף ו

ח. פירות רבעי יש להם דין מעשר שני לכל דבר^ז, ובזמן שבית המקדש היה קיים היו צריכים להעלותם לירושלים לאכלם שם או לפדותם ולהעלות הפדיון שם, והם מותרים מיד אחר הפדיון, אבל היום שאין יכולין להעלותם לירושלים, פודים אותם^ח אחר שיגמרו ויתלשו, ויכול לפדות את כולם בשוה פרוטה^ט אפי' הם רבים, וישליך הפרוטה לים הגדול או ישחקנה ויפזרנה לרוח או ישליכה בנהר אחר שחיקה.

ט. בשעת פדיון מברך^י אקב"ו על פדיון רבעי. ויכול לפדות בפירות אחרים שישוו שוה פרוטה, שהוא אחד מל"ב במעה כסף ששוקל

בקידושין, ורמב"ם בפ"ג מטוען הלכה א'. ועיין ביו"ד סי' ש"ה שיעור המעה ופרוטה לפי מה שכתב הרמ"א שם, וכתב הב"ח שאין לפסוק שבועה דאורייתא אלא כשאין ספק שהיא שוה שיעור שכתב המחבר במשקל כסף נקי.
ובסמ"ע ס"ק ב' מפרש חשבון ה' סלעים בפדיון הבן ועיין ש"ך ס"ק א', וכן ביו"ד סי' ש"ה ובש"ך שם ס"ק א'.

ו. ממשנה בכורות דף מ"ט ע"ב ועיין בפ"ת ס"ק א' מחכם צבי דאם האב אינו רוצה לפדות בנו הקטן כופין אותו.

ז. ממשנה פ"ה דמעשר שני, וקידושין דף נ"ד ע"ב, ובברכות ל"ה ע"א יליף לה מקראי.

ח. כתב הש"ך בס"ק י"ב דיש ליזהר לכתחילה שלא לפדות אלא בתלוש ממש אבל בשעת הדחק יש לפדות במחובר ושלא יחול עד שיקלט.

ט. משמואל בערכין כ"ט ע"א והרא"ש בפ"י דברכות.

י. פי' בשעת פדיון קודם שישליכו לים כדי שתהיה ברכה זו עוברת לעשייתו. ש"ך ס"ק י"ד.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחודר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

ט"ז גרעיני שעורה שהוא רביע ב דרה"ם.

י. פירות רבעי פטורים מלקט ושכחה ל ופרט ועוללות.

עין משפט ה. יו"ד סימן רנח סעיף ח.ט

ט. אם יש לו חוב על אחד ואמר יהיה הקדש או לצדקה אינו כלום מ, אבל אם אמר חוב שיש לי על פלוני כשיבא לידי אקדישנו ב או אתן אותו לצדקה, חייב לקיים דבריו להקדישו או לתת אותו לצדקה כשיבא לידו ט.

י. האומר חוב שיש לי אצל פלוני יהיה לצדקה, אם אמר זה בפני בע"ח עצמו ובפני גבאי הצדקה, או בפני טובי העיר זכה בו הגבאי מדין מעמד שלושתן ז, והרי זה צדקה ואינו יכול לחזור בו ולא לשנותו פ.

יא. המכה את חבירו או חרפו בענין שחייב לפי תקנת העיר ה' זהובים, ואמר בפני הגבאי או טובי העיר איני חפץ בקנס אלא יהיה לצדקה, ואח"כ פייסו עד שמחל לו אין מחילתו כלום ז, שזכו העניים כבר בקנס.

כ. היינו המעה הוא רביע דרה"ם וא"כ הפרוטה היא משקל כסף של חצי שעורה. ש"ך ס"ק ט"ו.

ל. ממשנה ז' פ"ז דפאה, ומשנה ג' פ"ה דמעשר שני וכב"ה.

מ. כיון שאינו ברשותו, ואם אמר שדה זו שאני מוכר לך לכשאקחנו ממך הקדש הוי הקדש, הואיל ובידו להקדישה עכשיו לפני המכירה, אבל אם כבר מכרה ואמר לו כן לאו הקדש.

שדה ממושכנת אצל חבירו ואמר לו לכשאפדנה מוקדשת הרי היא הקדש כי בידו לפדותה היום, אבל אם אמר מוקדשת מעכשיו אינה הקדש שהרי משועבדת למלוה. ש"ך ס"ק ט"ו. נ. ה"ה אם אומר כן על דבר שלא בא לעולם חייב לקיימו כמו שנתבאר בחו"מ סי' רי"ב סעיף ז' ברמ"א. ש"ך ס"ק ט"ז.

ס. חייב לקיים משום נדר ועיין בחו"מ סוף סי' רי"ב.

ע. דאנן יד עניים, וכאילו בא לידי עניים ומשמע שאינו יכול לחזור בו אפי' בשאלה אצל חכם, ואפי' נתחרט אינו יכול לישאל שהוא חסר ממוץ. ש"ך ס"ק י"ח. וכמו שנתבאר בחו"מ דין מעמד שלושתן בסי' קכ"ו ובסי' קכ"ה סעיף ה'.

פ. הוי כאילו כבר בא ליד הגבאי. ש"ך ס"ק כ'.

צ. מתשובת הראש כלל י"ג.